

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E PËRGJITHSHME E MENAXHIMIT TË BORXHIT PUBLIK

N° 19320

CF 26.12.13

UDHËZIM
NR. 30, DATË 26.12.2013

PËR

**EMETIMIN NGA QEVERIA E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË,
TË BONOVE TË THESARIT NË FORMË REGJISTRIMI**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës dhe neneve 5 dhe 20 të Ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006 "Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë", Ministri i Financave,

UDHËZON:

Neni 1

Objekti

Objekti i këtij Udhëzimi është rregullimi i emetimit të bonove të thesarit në formë regjistrimi nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë.

Neni 2

Bonot e Thesarit

1. Përshkrimi

Bonot e thesarit janë tituj qeveritarë me afat maturimi deri në një vit, të cilat emetohen dhe garantohen nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë. Bonot e thesarit mund të emetohen në monedhë kombëtare ose të huaj. Shitja e tyre bëhet nëpërmjet ankandeve të cilat zhvillohen nga Banka e Shqipërisë, në emër dhe për llogari të Qeverisë së Republikës së Shqipërisë e përfaqësuar nga Ministria e Financave.

Bonot e thesarit janë instrumente që tregtohen me zbritje. Përfitimi nga investimi në bono thesari llogaritet si diferencë e çmimit të blerjes së bonos së thesarit me vlerën nominale të saj. Në datën e maturimit paguhet vlera nominale e bonove të thesarit.

Çmimi për blerjen e Bonove të Thesarit llogaritet si më poshtë:

$$\mathbf{Çb} = \frac{\mathbf{Vn}}{1 + \frac{\mathbf{y}}{\mathbf{d}} * \mathbf{D}}$$

Çb - çmimi i blerjes

Vn - vlera nominale

y - yield (norma e interesit) i shprehur në bazë vjetore

d - ditë kalendarike

D - ditët deri në maturim

Për bonot e thesarit të emetuara në lekë, ditët kalendarike të përlllogaritjes janë Act/365 ndërsa për bonot e thesarit të emetuara në valutë të huaj, ditët kalendarike të përlllogaritjes janë Act/360.

2. Llojet e Bonove të Thesarit.

Zakonisht sipas afatit të maturimit bonot e thesarit ndahen në 3 mujore, 6 mujore dhe bono thesari 12 mujore, por Ministria në varësi të nevojave për likuiditet dhe në përputhje me politikat e saj, mund të emetojë bono thesari me afat maturimi fleksibël të cilat i nënshtrohen të njëjtave procedura emetimi si bonot e thesarit me maturim standard.

Maturimi i bonove të thesarit është i shprehur në ditë. Në rast se dita e maturimit e specifikuar për çfarëdo emetimi të bonove të thesarit nuk është ditë pune në:

- a) Republikën e Shqipërisë ;
- b) sistemin e shlyerjes së pagesave në Bankën e Shqipërisë;
- c) sistemin e shlyerjes së pagesave të monedhave të huaja;

atëherë, pagesat do të bëhen në ditën pasuese të punës pa paguar interes ose ndonjë shumë tjetër që lidhet me vonesën në pagesë.

Neni 3

Të drejtat e Ministrisë

Ministria, në varësi të kushteve të tregut dhe nevojave të huamarrjes, rezervon të drejtën e:

1. Mbajtjes në llogarinë e vet të titujve me Bankën e Shqipërisë, pjesë nga emetimi i saj i Bonove të thesarit. Ministria e Financave mund t'i shesë këto bono thesari në tregun sekondar, t'i mbajë deri në maturim ose t'i tërheqë pa njoftim paraprak.
2. Riblerjes së bonove të thesarit të emetuara më parë prej saj. Riblerja mund të bëhet nëpërmjet Ankandit të anasjelltë (reverse auctions) ose në mënyrë të drejtpërdrejtë në treg sekondar. Karakteristikat e riblerjes përcaktohen në njoftimin që Ministria e Financave bën për riblerjen e bonove të thesarit.
3. Ndryshimit të shumave të shpallura në kalendarin tremujor, por në çdo rast ajo njofton pjesëmarrësit në tregun primar për këto ndryshime nëpërmjet njoftimit të radhës/ndryshimit të kalendarit.

Neni 3

Kalendari i emetimit të Bonove të Thesarit

1. Ministria e Financave si përfaqësuese e Qeverisë së Republikës së Shqipërisë në emetimin e titujve shtetërorë, për çdo tremujor, jo më vonë se 15 ditë para fillimit të tremujorit përkatës, publikon kalendarin e emetimit të llojeve të ndryshme të bonove të thesarit. Në këtë kalendar, përcaktohet frekuenca e zhvillimit të ankandeve, datat dhe shumat indikative të emetimit sipas afateve të maturimit të bonove të thesarit.
2. Ministria në përputhje me politikat e saj për administrimin e borxhit, ka të drejtën të organizojë ankande jashtë radhës të përcaktuar në kalendarin tremujor. Këto ankande quhen ankande të jashtëzakonshme.

Neni 4

Ditët e ankandit dhe emetimit

1. Ankandet për shitjen e bonove të thesarit do të zhvillohen si rregull ditën e martë. Nëse dita e martë nuk është ditë pune, dita e re e zhvillimit të ankandit njoftohet paraprakisht nga Ministria jo më vonë se dy ditë pune përpara zhvillimit të tij.
2. Dita e emetimit të bonove të thesarit si rregull do të jetë dita e enjte. Nëse dita e enjte nuk është ditë pune, dita e re e emetimit njoftohet paraprakisht nga Ministria jo më vonë se dy ditë pune përpara zhvillimit të ankandit.
3. Ankandet e jashtëzakonshme bëjnë përjashtim nga specifikimet e pikës 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 6

Publikimi i zhvillimit të ankandit

1. Ministria, si rregull jo më vonë se dy ditë pune përpara zhvillimit të ankandit, njofton dhe publikon të dhënat e mëposhtme:
 - a) bonot e thesarit që do të emetohen, të detajuara sipas afateve të maturimit;
 - b) shumat indikative të bonove të thesarit që do të emetohen, të detajuara sipas afateve të maturimit;
 - c) datën e zhvillimit të ankandit për shitjen e bonove të thesarit;
 - d) datën e emetimit të bonove të thesarit;
 - e) datën e maturimit të bonove të thesarit;
 - f) shumën e bonove të thesarit që do të blihen nga Banka e Shqipërisë.
 - g) karakteristika të tjera të bonove të thesarit

Publikimi i të dhënave të mësipërme bëhet në platformën Reuters, në faqen zyrtare të internetit të Ministrisë së Financave dhe Bankës së Shqipërisë, në një televizion dhe gazetë kombëtare.

Neni 7

Subjektet e lejuara për të marrë pjesë në ankand

Subjektet të cilat kanë të drejtë të marrin pjesë në ankand janë:

- a) personat fizikë, vendas ose të huaj
- b) personat juridikë, vendas ose të huaj.

Neni 8

Llojet e kërkesave për pjesëmarrje në ankand

Kërkesat për pjesëmarrje në ankand janë: a) konkurruese dhe b) jo konkurruese.

1. Personat juridikë, vendas ose të huaj, mund të marrin pjesë në ankand vetëm me kërkesa konkurruese.
2. Personat fizikë, vendas ose të huaj, mund të marrin pjesë në ankand me kërkesa konkurruese ose jo konkurruese.

Neni 9

Mënyra e paraqitjes së kërkesave në ankand

1. Personat juridikë vendas ose të huaj si edhe personat fizikë vendas apo të huaj në çdo rast që paraqiten si konkurrues, mund të paraqitin kërkesat e tyre për pjesëmarrje në ankand:
 - a) në mënyrë të drejtpërdrejtë pranë Bankës së Shqipërisë;
 - b) nëpërmjet subjekteve të tjera të licensuara nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.
2. Personat fizikë vendas apo të huaj duhet t'i paraqisin kërkesat e tyre jo konkurruese nëpërmjet sporteleve të Bankës së Shqipërisë ose subjekteve të tjera të licensuara nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.
3. Një subjekt ka të drejtë të paraqesë në ankand jo më shumë se pesë kërkesa konkurruese me një ndryshim yield-i prej të paktën 0.01%.
4. Kërkesat për pjesëmarrje në ankand si rregull pranohen deri në orën 9.00 të ditës së ankandit, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në njoftimin e zhvillimit të ankandit. Pas kësaj ore, Komisioni i Ankandit nuk pranon asnjë kërkesë për pjesëmarrje në ankand.

Neni 10

Shuma minimale për pjesëmarrje në ankand

1. Shuma minimale e lejuar për pjesëmarrje në ankandet e bonove të thesarit është 300,000.00 (treqind mijë) për bonot e thesarit në Leke dhe 2,000.00 (dy mijë) Euro/USD për bonot e thesarit në valutë.
2. Çdo kërkesë, vlera e së cilës kapërcen shumën 30,000,000.00 (tridhjetë milionë) për bonot e thesarit në Lekë apo 50,000.00 (pesëdhjetë mijë) Euro/USD për bonot e thesarit në valutë, klasifikohet si kërkesë konkurruese pavarësisht subjektit pjesëmarrës në ankand.

3. Vlera më e vogël e tregtimit në treg primar apo sekondar është 10,000.00 (dhjetë mijë) për bonot e thesarit në lekë dhe 500.00 (pesë qind) Euro/USD për bonot e thesarit në valutë.

Neni 11

E drejta për përcaktimin e fituesve

1. Ministria vendos për nivelin maksimal të pranuar të yield-it, në bazë të të cilit përcaktohen edhe fituesit e ankandit (blerësit e bonove të thesarit).
2. Ministria, në marrjen e këtij vendimi, mban parasysh edhe shumën e shpallur për emetim të bonove të thesarit. Në varësi të nevojave të huamarrjes dhe kostos së saj, Ministria mund të zvogëlojë ose të anulojë shumën e ofruar dhe të shpallur.
3. Ministria, në përputhje me kushtet e tregut, ka të drejtë të pranojë shuma të ndryshme nga shumatat indikative të ofruara për shitjen e bonove të thesarit, por duke mos e tejkuluar në asnjë rast shumën totale të bonove të thesarit të ofruara dhe shpallura përpara ankandit.

Neni 12

Radha e përcaktimit të kërkesave fituese

1. Bonot e thesarit që emetohen nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë, i ofrohen për blerje në fillim Bankës së Shqipërisë, sipas shumës së kërkuar prej saj. Pjesa që mbetet, pasi ka blerë Banka Shqipërisë, ndahet si vijon: jo më shumë se 50 përqind për kërkesat jo konkurruese dhe pjesa tjetër për kërkesat konkurruese.
2. Në rast se shuma totale e kërkesave jo konkurruese nuk e plotëson masën 50 përqind, atëherë diferenca e paplotësuar ofrohet për kërkesat konkurruese.
3. Në rastin kur shuma totale e kërkesave jo konkurruese e kalon kufirin e përcaktuar 50 përqind, atëherë mbi këtë shumë zbatohet *pro-ratë*.
4. Në rast se shuma e kërkesave konkurruese të kërkuara nuk e plotëson masën 50 përqind, atëherë diferenca e paplotësuar u ofrohet kërkesave jo konkurruese (në rast kur këto të fundit e kanë tejkuluar kufirin 50 përqind)
5. Bonot e thesarit në valutë u ofrohen në fillim për blerje kërkesave jo konkurruese dhe pjesa që mbetet plotësohet nga kërkesat konkurruese.
6. Kërkesat konkurruese pranohen si fituese duke filluar nga ato që kanë përqindje yield-i më të ulët, derisa të plotësohet shuma e ofruar nga Ministria.
7. Nëse shuma totale e kërkesave konkurruese në ankand e tejkalon shumën e ofruar nga Ministria, mbi kërkesën me yield-in më të lartë të pranuar, do të zbatohet *pro-ratë*.
8. Në qoftë se për vlerën më të lartë të *yield*-it të pranuar nga Ministria rezultojnë më shumë se një kërkesë, atëherë *pro-ratë* zbatohet njëllëj mbi të gjitha këto kërkesa.
9. Në rast se vlera totale e bonove të thesarit të shpallura për shitje në një ankand, rezultojnë më e madhe se sa shuma totale e kërkesave të pranuar (fituese) atëherë emtimi i bonove të thesarit konsiderohet i pjesshëm.

Neni 13

Rezultati i ankandit

Ministria, mbi bazën e të dhënave të ankandit, si rregull, jo më vonë se dy orë pas marrjes së informacionit mbi ankandin përcakton rezultatin e ankandit, të cilin:

- a) ia dërgon Bankës së Shqipërisë
- b) e publikon në platformën Reuters
- c) e publikon në faqen zyrtare të internetit të Ministrisë

Neni 15

Kryerja e pagesës së vlerës nominale të bonove të thesarit

1. Fituesit e ankandit kanë të drejtë të tërheqin në çdo kohë diferencën e vlerës nominale me çmimin e blerjes së bonove të thesarit, duke filluar nga data e emetimit të bonove të thesarit deri në datën e maturimit të tyre.
2. Në datën e maturimit Ministria, nëpërmjet Bankës së Shqipërisë, kryen pagesën e vlerës nominale të bonove të thesarit.
3. Data e maturimit, si rregull është ditë pune.
4. Në rast se data e maturimit nuk është ditë pune, maturimi bëhet në ditën pasardhëse të punës.
5. Ministria është përgjegjëse për sigurimin e likuiditetit të nevojshëm në ditën e pagesës së vlerës së maturuar.

Neni 16

Veprimet që mund të kryejnë zotëruesit e bonove të thesarit gjatë periudhës së maturimit

1. Gjatë periudhës së maturimit, por jo më vonë se 1 ditë para datës së maturimit, zotëruesit e bonove të thesarit mund të transferojnë pronësinë mbi bonot e thesarit.
2. Zotëruesit e bonove të thesarit mund të transferojnë pronësinë mbi bonot e thesarit vetëm tek bankat.
3. Transferimi i pronësisë bëhet nëpërmjet regjistrimit të transferimit në regjistrat përkatës në të cilin bonot e thesarit janë regjistruar.

Neni 17

Veprimet që mund të kryejnë zotëruesit e bonove të thesarit në datën e maturimit

Në datën e maturimit, bonot e thesarit mund të investohen:

- a) për të njëjtën shumë;
- b) për një shumë më të madhe se vlera që maturohet,
- c) për një shumë më të vogël se vlera që maturohet sa kohë që kjo shumë nuk është më e vogël se 300.000.00 (treqind mijë) për bonot e thesarit në Lekë apo 2.000.00 (dy mijë) Euro/USD për bonot e thesarit në valutë.

Neni 18

Tatimi

Tatimi mbi bonot e thesarit mblidhet në përputhje me Ligjin nr. 8438, Datë 28.12.1998, "Për tatimin mbi të ardhurat", i ndryshuar.

1. Tatimi për të ardhurat e përfituara nga investimi në bono thesari u mbahet në burim investitorëve që janë:
 - a) subjekte, që ushtrojnë aktivitetet jo fitimprurës dhe për këtë arsye janë të përjashtuar nga tatimi mbi fitimin;
 - b) individë (rezidentë ose jo rezidentë);
2. Tatimi për të ardhurat e përfituara nga investimi në bono thesari nuk u mbahet në burim, pasi këto të ardhura përfshihen në zërin e të ardhurave nga biznesi investitorëve që janë:
 - a) subjekte tatimore rezidente në Republikën e Shqipërisë që janë subjekte të tatim fitimit;
 - b) subjekte tatimore të regjistruara si tatimpagues të taksës vendore mbi biznesin e vogël;
3. Investitorët që gëzojnë lehtësi dhe përjashtime, sipas kushteve të përcaktuara në Ligjin nr. 8098, Datë 28.03.1996 "Për statusin e të verbrit", janë të përjashtuar nga tatimi, përveç rasteve kur ky investim është bërë nga një subjekt që kryen veprimtari ekonomike.

Neni 19

Forca Madhore

Ministria e Financave nuk mban përgjegjësi për ndonjë dëm të shkaktuar nga vonesat në ripagesat për bonot e thesarit apo ndikimeve negative në çmimin e tregut për bonot e thesarit të shkaktuara nga:

- a- veprime të një autoriteti tjetër, luftë apo kërcënim lufte, apo revolta popullore;
- b- ndërprerje të rrjeteve të postave, rrjeteve telefonike, rrjeteve kompjuterike, komunikimeve elektronike, ndërprerje të energjisë elektrike, që mund ta ndikojë në shkallë të konsiderueshme punën e Ministrisë së Financave;
- c- një ndërprerje në punën e Ministrisë së Financave apo vonesë që mund të shkaktohet nga zjarri, tërmeti apo ngjarje të tjera natyrore të ngjashme;
- d- një konflikt apo grevë në forcën e punës që mund të ndërpresë në shkallë të konsiderueshme punën e Ministrisë së Financave;
- e- të tjera forca madhore që mund të ndikojnë punën e Ministrisë së Financave në shkallë të gjerë.

Neni 20

Ky Udhëzim hyn në fuqi 30 (tridhjetë) ditë pas nënshkrimit të tij.

SHKËLQIM CANI

MINISTRI I FINANCEVE